

Motivace pracovního jednání

Pojem motivace

Motiv = vnitřní pohnutka podněcující jednání člověka

Motivace - trojí význam:

- **soubor vnitřních pohnutek, které vedou k určitému jednání člověka**
- **proces psychické regulace činnosti (projevuje se v podobě výběru určitého cíle jednání a formy jednání)**
- **záměrné a cílevědomé ovlivňování lidí za účelem zvýšení jejich motivovanosti k určité činnosti**

Pracovní motivace

- **záměrné a cílevědomé ovlivňování lidí za účelem zvýšení kvantity a kvality jejich pracovního výkonu**

Teorie motivace vytvořené v kontextu řízení organizace

- **Vědecký management (F. W. Taylor, 1856 – 1915)**
- **Škola lidských vztahů (20. a 30. léta minulého století) , G. E. Mayo**
- **Herzbergova dvoufaktorová teorie motivace**

motivátory
výkon
uznání
povýšení
osobní růst
odpovědnost
práce samotná

faktory hygienické
mzda
politika a vedení
pracovní nejistota
kontrola, dohled
pracovní podmínky
mezilidské vztahy

- **teorie X a Y - Douglas McGregor (1906 - 1964)**

Teorie X:

- **průměrný člověk má vrozenou nechuť k práci a snaží se jí vyhnout**
- **vzhledem k tomu, že lidé neradi pracují, je třeba většinu lidí systémem trestů a odměn přimět k tomu, aby vynaložili adekvátní úsilí k dosažení cílů organizace, a při práci je třeba je kontrolovat**
- **průměrný člověk dává přednost tomu, aby byl řízen, přeje si vyhnout se odpovědnosti a chce především bezpečí**

Teorie Y:

- **práce je pro člověka stejně přirozenou aktivitou jako zábava nebo odpočinek**
- **v zájmu cílů, na nichž jsou lidé zainteresováni, se budou sami řídit a kontrolovat**
- **lidé rádi přijímají samostatnost a odpovědnost**
- **mezi lidmi je mnoho schopnosti uplatňovat poměrně vysoký stupeň důmyslnosti a tvořivosti, organizace nevyužívají tento potenciál lidí**

Teorie motivace uplatňující psychologický pohled

- **Maslowova teorie potřeb**

Fyziologické potřeby

Potřeby bezpečí a jistoty

Potřeby sounáležitosti a lásky

Potřeba uznání a ocenění

Seberealizace

- **Alderferův modifikovaný model hierarchie potřeb (ERG teorie)**

Potřeby existenční

Potřeby vztahové

Potřeby růstové

- **Wroomova teorie expektance (teorie instrumentalisty, VIE teorie)**

Valence

Instrumentalita

Expektance

